

GNÄLLA, v. n. 2. 1) (om hundar) Utstöta korta, gälla, klagande ljud. — 2) (om barn) Gråta högt, med utstötande af korta, gälla klagoljud. — 3) (om liflösa föremål, hjul, dörrar) Låta illa, liksom när en hund gnäller. — 4) (om människor) a) *G. i sitt tal*, tala på ett sätt, att det låter, liksom då en hund gnäller. — b) (fig.) Beklaga sig, jemra sig. — *Syn.* Se *Klaga*.

GNÄLLANDE, n. 4. 1) Det ljud, som höres, då någon gnäller (se *Gnälla*, 1, 2, 3, 4, a.). — 2) (fig.) Klagan, klagolåt, jemmer.

GNÄLLIG, a. 2. (om små barn) Som ofta gnäller och pjunkar.

GNÖLA, v. n. 4. (prov.) Se *Källa*. — *Gnölande*, n. 4.

GOA, f. nom. prop. Se *Göja*.

GOBELINS-TAPETER, gåbelä'nngstapét'r, m. 3. pl. Ett slags virkade tapeter, som fullkomligt likna de skönaste tafvor, kallade efter deras uppfinnare *Gobelin*, färgare i Paris under Frans I:s tid.

GOD, a. 2. Utmärker i allmänhet det, som ger en behaglig känsla, ett behagligt intryck, så i fysiskt som moraliskt afseende. A. (om sak) 1) Som smakar väl. *G. mat, frukt. G-t vin, vatten.* — *Motsats:* Elak. — *Syn.* Smaklig, Välsmaklig, Välsmakande. — 2) Som har erforderliga egenskaper, för att motsvara sin naturliga bestämelse, sitt ändamål, det bruk, man deraf gör eller vill göra, det resultat, hvartill man dermedelst vill komma, o. s. v. *G. jordmån, g-t land, g. säd, g-a näringsmedel. En g. sång. G. vara. G-a sängkläder. En g. tafva. G. musik. G-a verser. En g. bok. En g. idé. Ett g-t medel. G. styrelse. G-a lagar, skolor, metoder. G-t sätt all vara, lyckligt, ändamålsenligt sätt att umgås med människor. G. syn, hörsel, smak, lukt, helsa. G-t öra, öga, se Öra, Öga. G-a anlag. G-t omdöme, minne. G. familj, se Familj. G-t hufvud, se Hufvud. G-t bord, se Bord. G. röst, fyllig och väljudande. G-t mynt, ej falskt eller underhålligt. G. adel, som har sina behöriga anor. Det är g-t nog åt honom, han förtjänar icke bättre. Det är mycket för g-t åt er, bättre, än ni förtjänar. — *Motsats:* Dålig. — *Syn.* Bra, Galant, Dugtig, Förträfflig, Herrlig. — 3) Brukas äfv. om skadliga saker, när de motsvara sitt ändamål. *G. arsenik.* — 4) Förmånlig, lycklig, gynnsam. *G. lycka. G-t tecken. G. vind. G-t väder. G. handel. G-a kort. G. underrättelse. G-a vilkor, omständigheter, inkomster. G-t år, som ger god åring. G. tid, lycklig tid; äfv. tillräckligt tidigt, t. ex.: Det är g. tid (tonen på tid) ännu. I g. tid, tillräckligt tidigt, t. ex.: Komma i g. tid. G. dag, lycklig dag. G. dag! (tonen på dag) se Dag. G-a koppor, ej elakartade. G-a ord, se Ord. — 4) Nyttig, tjenlig. Detta medikament är g-t emot feber, emot magplågor. Detta är g-t för helsen. Hvad är det g-t för? Som er g-t synes, såsom ni tycker, behagar. — 5) (fam.) Lätt. Det blir icke g-t för honom att göra det. Det är icke g-t göra att vara brandvakt. Det är ej g-t att förstå honom. — 5) Stor, dryg, ansenlig, mycken. En g. del af dagen. Göra g-t byte. En g. tid. En g. timma. Fyra g-a mil. G. tillgång på något. Göra sina tre g-a mål om dagen. — 7) Rättmätig. G. pris. — 8) Billig. G-t pris. — 9) Behaglig. Här är oss g-t att vara. — 10) (i moralisk mening) a) Som öfverensstämmer med det sedligt rätta. *G. vilja. En g. handling. G-a afstgler.* — b) Böjd för välvilja; som röjer, uttrycker ett**

välvilligt, kärleksfullt sinne. En g. själ. G-t hjerta. Göra en g. gerning. — *Motsatser:* (för begge bem.) Ond, Elak. — B. (om person) 1) Väl kunnig, öfvad, färdig i något; skicklig, duglig; som väl uppfyller sina pligter. *G. simmare, dansör, jägare, sällskapskamrat, medborgare. G. fader, moder, son, dotter. G. soldat. G. tjänare. En g. konung. G. kristen. G. läkare, författare. G. arbetare. G-t sällskap*, bestående af väl upfostrade och väl ansedda personer. *G. borgen*, säker, vederhäftig. *G. betalare*, som ordentligt och punktligt betalar sina skulder. En g. vän, trogen och tillgifven. Han är lika g. som den, efterger honom ej i värde eller ansende. De äro lika g-a, ingendera bättre än den andre. Så g. som två, svarende i duglighet emot två. Han är g. nog, kan godkännas, är icke så dålig. Han är g. nog åt henne, hon kan ej göra anspråk på någon bättre än han. Hålla sig för g. till att . . . , anse under sin värdighet att . . . (Fam.) Vara g. för, g. till att . . . vara i stånd att . . . — Säges i samma mening äfv. om vissa djur, t. ex.: *G. vagnhäst, g. jagthund.* — 2) (i moralisk mening) a) Som gör andra godt; som vill andra väl; som bemöter andra med välvilja. En g. människa. Han är g. emot alla. G. emot de fattiga. G-t folk! brukas i tilltal till lägre folk; stundom äfven skämtvis till vänner och bekanta. — *Motsats:* Elak, Ond. — *Syn.* Blid, Mild, Välvillig, Godhjertad, Huld. — b) Efterlåten, eftergifven. Han är för g. emot sina barn. — c) Som icke vill någon illa, beskedlig. En g. tok. En g. och enfaldig stackare. — Betyder äfven stundom: beskedlig och enfaldig, t. ex.: Den g-e mannen blef alldeles förbryllad vid detta spefulla tilltal. Det g-a folket säges i halft föraktlig mening om beskedliga och enfaldiga människor, helst af lägre stånd. — d) (om Gud) Kärleksfull, barmhertig, nådig, mild. Den g-e Guden. G-e Gud! utrop, hvarmed man vill uttrycka förvåning, häpnad, oro, o. s. v. G-e Gud! hvad säger du! G-e Gud! hvem hade kunnat tro det! — G. ande, välgörande. G. engel, som älskar det goda; äfv. skyddsengel. (Fig.) Ni skall bli min g-a engel, min beskyddare. — 3) (fam.) Ej förtörnad, ej vred, ej ond. Låt honom bli ond; han blir väl g. igen. — 4) (i vissa sällskapliga talesätt) Artig, förbindlig. Var g. eller var så g. och gör mig den tjänsten. Om ni ville vara så g. och komma till mig i morgon. — Brukas äfven ironiskt, i strängt, hårdt eller spefullt tilltal, t. ex.: Du är så g. och gör det fort, eljest vankas rapp. Var så g. och tig. — 5) Ansvarig. Det vill jag vara g. för, det vill jag gå i borgen, ansvara för. Man säger äfv. Gå i god; se här nedan. — 6) G. man, G-e män, se under Man. — Neutrum *Godt* brukas ofta substantivt, dels i moralisk, dels i fysisk mening, och säges i allmänhet om allt, som är angenämt och nyttigt eller väcker en känsla af tillfredsställelse, t. ex.: Det gifves intet sant godt utom dygden. Han har intet g. i sinnet. Intet g. utan något ondt. Göra g., bevisa välgerningar; äfv. göra ett behagligt intryck; äfv. göra god verkan, t. ex.: a) Han älskar att göra sina demänniskor g.; — b) Det gör g. att få hvila sig, när man är trött; — c) Det der medikamentet skall göra g. Det gör honom g. att få slita litet ondt, det skall bekomma honom väl, han skall hafva nytta af att . . . Göra något g. igen ell. åter göra någonting g., åter ställa